

Uddybning af mulige emner til udviklingsstrategien for Slagelse Kommune

UDDANNELSE

Status: Slagelse er en uddannelsesby med 8.000 unge studerende fordelt på mere end 100 uddannelser. Uddannelserne ligger i Slagelse bymidte tæt på byliv, boliger og station. Slagelse er den tredjestørste uddannelsesby i Region Sjælland med en stor bredde i udbuddet af uddannelser lige fra erhvervsskole og gymnasium til universitet. Uddannelse er en væsentlig årsag til flytning, både når man skal vælge sin uddannelse, og når man er færdiguddannet. Derfor er målgruppen vigtig, både fordi den fylder meget og er ekstra mobil. Det har konsekvenser både for fastholdelse og tiltrækning. Med hensyn til bolig, så efterspørger de studerende bynære lejeboliger til en overkommelig pris. Derfor er det af største vigtighed, at der etableres studieboliger i Slagelse tæt på station og bymidte. Kun med de rigtige boliger bliver de studerende tilflyttere til Slagelse Kommune. Uddannelsesmuligheder er også vigtige for børnefamilier, da det handler om at kunne se muligheder for sine børn og sikre, at verden står åben, så børnene kan realisere deres egne drømme. Men før uddannelse kommer adgang til gode dagtilbud, fritidstilbud, skoler og ungdomsuddannelser, for det er her, fundamentet bygges for børnenes fremtidige muligheder. Med udviklingen af Campus Slagelse og gode rammer for kunstklasser og eliteidræt sætter Slagelse Kommune uddannelse i fokus. Campus Slagelse skal udvikles som et omdrejningspunkt for byen som et campus-område, der lever døgnet rundt, og som profiterer af nærhed til den øvrige by. Med uddannelsesinstitutioner følger også et nært samarbejde og erfaringsudveksling med kommunens virksomheder. De er hinandens forudsætninger og understøtter hinanden i forhold til innovation og udvikling.

Udfordringer:

- Andre byer på Sjælland udvikler campus-miljøer og styrker deres uddannelsesprofiler. Slagelse skal holde sig til og fortsætte med at have fokus på at skabe optimale rammer for gode uddannelsesmiljøer
- Mangel på ungdoms- og studieboliger
- Flere unge dropper ud af videregående uddannelser og søger kontanthjælp
- Nye krav til daginstitutioner i forhold til optag af børn fra ghettoområder. Kan påvirke de enkelte institutioners muligheder og kapaciteter
- Flere udsatte børn og unge

Vision:

- At fastholde og udbygge Slagelses profil som uddannelsesby ved at understøtte miljøer, samarbejder og synergier på tværs af brancher
- At skabe en endnu stærkere relation mellem uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet så flere unge kan få elev- og praktikpladser lokalt i kommunen
- At sikre optimale rammevilkår for børn og unge – lige fra daginstitution til videregående uddannelse

BOLIGUDVIKLING

Status: I Slagelse Kommune kan man "bo dyrt billigt". Der er mulighed for at bo i mange forskellige boligtyper i mange forskellige miljøer – både midt i byen, ude på landet, tæt på skoven og ved vandet. Boligmarkedet i Slagelse Kommune er inde i en positiv udvikling, og det lægger pres på de populære boligtyper.

Slagelse Kommune er inde i en positiv udvikling i forhold til antallet af boliger, der bliver opført hvert år. I årene 2007-2018 blev der i gennemsnit opført 171 nye boliger pr. år, mens det forventes, at der bliver opført i gennemsnitligt 168 boliger om året i prognoseperioden 2019-2032. Forventningen er, at udviklingen præges af en række større boligprojekter med både rækkehuse, lejligheder og ungdomsboliger.

Generelt er der i købstæderne og i de større byer en efterspørgsel på parcelhuse og dobbelthuse. Med den stigende andel af bl.a. ældre borgere ses der en stigende efterspørgsel på række- og dobbelthuse i de kommende år.

Behovet for varierede boligtyper afhænger af, hvor borgerne er i livet. Især bør mindre boliger i tæt-lav bebyggelse samt etagebyggeri fremhæves, da der i disse år opleves en forøgelse af andelen af ældre i kommunen. Dette byggeri medfører en bevægelse i boligmarkedet. De borgere, der flytter i mindre boliger, overlader typisk en større bolig til yngre borgere eller tilflyttere. Bevægelsen giver muligheder i det ældre boligbyggeri i Slagelse Kommune.

Generelt har Slagelse Kommune store, ledige, lokalplanlagte boligområder i både Slagelse, Korsør og Skælskør.

Udfordringer:

- Stort udbud af boligarealer kan påvirke konkurrencesituationen og dermed påvirke prissætningerne
- Pris pr. m² vs. byggeomkostninger
- Store, bynære grunde står tomme
- Kommunen har svært ved selv at påvirke udviklingen, da de fleste grunde er på private hænder
- Stor konkurrence mellem kommuner
- Højkonjunktur vs. lavkonjunktur
- Sammensætning af den rette boligmasse i forhold til hvad der efterspørges
- Mangel på alternative boformer og boligtyper samt seniorbofællesskaber

Vision: Slagelse Kommune skal tilbyde attraktive og varierede boliger i spændende bomiljøer med fokus på høj kvalitet og flot arkitektur. Kommunen skal fortsat have et bredt udvalg af bosætningsmuligheder, der imødekommer efterspørgslen både blandt nuværende og kommende borgere. Særligt i bymidterne i de tre købstæder findes de rette betingelser og rammer for et godt byliv og varierende aktiviteter, der sikrer et mangfoldigt og levende bymiljø, der appellerer til flere forskellige målgrupper. Samtidigt tilbydes attraktive bosætningsmuligheder i kommunens byer og landsbyer, der fungerer som selvstændige lokalsamfund med egen identitet. Byudviklingen skal skabe rum for byliv og livskvalitet for alle, uanset hvor i kommunen byudviklingen finder sted. Byudviklingen sker på et bæredygtigt grundlag og finder derfor fortrinsvis sted indenfor de eksisterende bygrænser. Byomdannelse af utidssvarende byområder og gradvis fortætning af bebyggelser i centrale byområder, skal øge kvaliteten og give mulighed for nye tiltag. Kommunens arealer til byudvikling på bar mark lokaliseres tæt på servicefunktioner og infrastruktur med tanke på ressourcebevidsthed og hensyntagen til natur, landskab, miljøforhold, kystnærhedszone og klimaforandringer.

ERHVERVSUDVIKLING

Status: Med en central placering, ikke langt fra hovedstadsområdet og med god infrastruktur, der sikrer let adgang til det øvrige Danmark, er Slagelse Kommune et attraktivt sted at placere sin virksomhed. Slagelse Kommune er hjemsted for en række større statslige og regionale funktioner, såsom Antvorskov Kaserne, Flådestationen, flere styrelser og uddannelsesinstitutioner samt udvidede sygehusfunktioner som led i den nye sygehusstruktur i Region Sjælland, herunder akutsygehus og et nyt stort psykiatrisygehus, der fungerer som specialistfunktion og uddannelsessted inden for bl.a. retspsykiatri og almen psykiatri. Erhvervslivet udvikler sig positivt, og der er efterspørgsel på udvikling af erhvervsområder. Dette gælder primært i Slagelse, mindre i Korsør og Skælskør, mens der derimod ikke synes at være væsentlig efterspørgsel i landområderne. Generelt er der i Slagelse Kommune, på tværs af købstæderne, mange, større ledige og lettilgængelige erhvervsarealer med god synlighed.

Slagelse er den største detailhandelsby på Vestsjælland med mange forskellige butikker, et godt cafémiljø, krogede og snævre gadeforløb, indkøbscentre og pladser i forskellige størrelser.

Fremadrettet er der en forventning om, at en fortsat befolkningstilvækst i Slagelse Kommune vil styrke grundlaget for detailhandlen, da det lokale kundegrundlag stiger.

Udfordringer:

- Stigende e-handel
- Store udbygninger af erhvervsområder tættere på hovedstadsområdet
- Ændrede konjunkturer
- Efterspørgsel på arbejdskraft matcher ikke de lediges kompetencer

Vision: Slagelse som uddannelsesby skaber grundlaget for at udvikle samarbejder mellem uddannelse og erhverv og med fokus på at understøtte den eksisterende iværksætterkultur. Slagelse Kommune styrker sin erhvervsprofil ved at udbygge erhvervsområdet Megacentrum Vest i Slagelse samt Korsør Erhvervspark i Korsør. Detailhandelen styrkes ved at understøtte handleplaner for købstæderne, og særligt Slagelse by udbygger og styrker sin handelsprofil med attraktive bymiljøer og nye samarbejder, herunder et fokus på at realisere masterplanen for de 12 torve.

EVENTS

Status: I Slagelse Kommune er der en lang række af arrangementer i løbet af året. Arrangementer som både den frivillige og professionelt drevne del af kulturlivet arrangerer. Her er festuger og picnickoncerter, kulturdage på øerne, Vikingefestival, international keramikfestival, udstillinger, kulturnat og meget mere. Ikke alle bygger på et lokalt særpræg, men alle bidrager til et bredt og varieret tilbud til både borgere og turister. Arrangementerne er med til at skabe oplevelser, der skaber trivsel og sammenhold. Oplevelser brander kommunen, styrker lokalsamfundet og får besøgende til at lægge vejen forbi kommunen.

Udfordringer:

- Flere kommuner kæmper om de store arrangementer
- Logistik og ressourcer
- Reservation af de fornødne arealer

Vision: At være førende eventdestination uden for hovedstadsområdet.

NATUR OG KYST

Status: Slagelse Kommune har 180 km kystlinje og en bred vifte af naturværdier med åbne vidder, lange strande, nor, udsigtspunkter, dobbeltkyst, herregårdslandskaber, fredede områder omkring Trelleborg, alsidig skov tæt på byerne og frodige vådområder ved Tude Å. Dobbeltkysten fra Bisserup til Skælskør, inklusiv Agersø og Omø er i kommuneplanen udpeget som potentiel naturpark, da området rummer biologiske, geologiske, kulturhistoriske og rekreative værdier, der kan iscenesættes til gavn for kommunens borgere og besøgende. Med en udpegningen af en naturpark vil man på øerne og langs kysten kunne udbygge attraktive aktiviteter, understrege muligheder og højne oplevelser. Skælskør vil sammen med bl.a. Bisserup kunne facilitere naturparken med overnatningsmuligheder, spisesteder, indkøb mv. Sammen med øvrige indsatser på tværs af brancher og institutioner kan en naturpark give et løft i forhold til lokal identitet, oplevelser og bosætning.

Med kysten som aktiv er der mulighed for at besøge 20 badestrande, at sejle til fem lystbådehavne, at fiske flere forskellige steder, at campere med udsigt til hav og nor, og at kajakke på flere veldokumenterede ruter. Endvidere tilbyder fastlandet større skovarealer, flere parker og stisystemer til både jogging, løb og cykling.

Udfordringer:

- Manglende opbakning til naturparken
- Pres på naturen
- Klimatilpasning i forhold til oversvømmelse fra kystvande

Vision: Kystlinjen som ressource i forhold til oplevelser og investeringer, herunder et særligt fokus på det maritime miljø. Et fortsat sats på lokale fødevarer og de sammenhængende oplevelser langs kysten. De lokale attraktioner skal styrkes, og den kollektive trafik samt stisystemerne, der understøtter muligheden for at komme ud i det fri, skal udbygges. Fornyet fokus på kyst- og naturturisme som et strategisk væksttiltag. Vi vil udbygge de rekreative faciliteter i naturen og forbinde og skabe ruter for cyklende, gående og sejlede. Slagelse Kommune vil understøtte udvikling af serviceydelse, der kan leveres af turisterhverv og lokalsamfund.

KULTUR OG FRITID

Status: Slagelse Kommune, som den ser ud i dag, er formet af mange hundrede års udvikling. Overalt i kommunen findes spor af denne historie – i nogle områder mere tydeligt end andre. Kulturhistorien findes i både stor og lille skala og omfatter både det ekstraordinære – f.eks. vikingeborgen Trelleborg – og "hverdagslandskaberne" i f.eks. købstædernes bymidte eller landsbymiljøerne i det åbne land.

Kommunen huser en række institutioner, som på hver deres måde bidrager til at formidle kultur. Der er museer, teatre, fortidsminder, spillesteder, biblioteker og meget mere. Kulturen er kunsten i gaden, værket på museet, koncerten i anlægget, turen i legelandet og foredraget på biblioteket. Kulturen dyrkes i institutionerne, i skolerne og i foreningslivet.

Slagelse Kommune er præget af mange aktive, frivillige foreninger og ildsjæle på kulturområdet. De står bag en lang række spændende aktiviteter og arrangementer og driver på mange måder kulturlivet frem. Slagelse Kommunes Kulturstrategi har fokus på at understøtte dette frivillige engagement samt børne- og ungekulturen, kulturelle arrangementer med lokalt særpræg, kultur i det offentlige rum samt det professionelle kulturliv.

Sport og idræt fylder meget i Slagelse Kommune, og borgerne i kommunen har en lang række forskellige muligheder for idræts- og fritidsaktiviteter. Der er golf- og tennisbaner, motocrossbane, atletikstadion, bikepark, skaterbane, rulleskøjtestadion, motionsoaser, bmx-bane, 3 kunstgræsbaner, hockeybaner og rammer for at dyrke vandsport, fodbold, håndbold, badminton og amerikansk fodbold. Der er mange muligheder for at dyrke både den organiserede og uorganiserede idræt.

Udfordringer:

- Kultur- og fritidslivets potentiale i udvikling af nye og eksisterende by- og lokalområder kan i højere grad udnyttes
- Både kultur- og fritidslivet er i høj grad afhængig af et frivilligt engagement, som i disse år ændrer sig. Flere foreninger oplever problemer med at tiltrække nye frivillige
- En for stor andel af kommunens unge mistrives, hvilket kan ses på manglende uddannelses- eller jobaktivitet samt misbrug. Et aktivt og involverende fritidsliv kan medvirke til at modvirke disse tendenser
- Andelen af idrætsaktive borgere i Slagelse Kommune ligger væsentlig under niveau i sammenligning med andre kommuner
- Der skal foretages en gennemgribende renovering af svømmehallerne i Korsør og Slagelse

Vision: Slagelse Kommune skal gennem kultur- og fritidslivet skabe spændende oplevelser og et godt hverdagsliv for både borgere og besøgende. Det skal både være muligt at opleve kultur og idræt af høj kvalitet og selv være aktiv inden for en lang række af kultur- og fritidstilbud. Et aktivt og involverende fritidsliv skal medvirke til at løse en række udfordringer, hvad angår høj ledighed, lavt uddannelsesnivea samt unge med udfordringer.

Inden for kulturområdet er der fokus på at understøtte arrangementer, der tager udgangspunkt i det lokale særpræg og det særligt unikke for Slagelse Kommune. Kunst og kultur skal bidrage til at udvikle kompetente medborgere i fremtidens demokratiske fællesskab.

Visionen i idrætspolitikken er, at 75% af borgerne skal være aktive i 2025 og 50% af dem gerne i en folkeoplyst godkendt forening. Idrætsfaciliteter skal udvikles og vedligeholdes, og kommunens naturområder skal indbyde til fritidsaktiviteter samt understøtte selvorganiseret idræt og organiserede fællesskaber.

INFRASTRUKTUR

Status: Jernbaner, færger, veje og stier udgør kommunens trafikale hovedstruktur. Grundstammen udgøres primært af forbindelser til og fra den øvrige del af Sjælland, Fyn og Jylland.

E20, Vestmotorvejen, hægter to af kommunens købstæder – Korsør og Slagelse – direkte op på den overordnede vejstruktur, som er forbindelsen til det nationale og internationale vejnet og desuden grundstammen i godstransportnettet til mange af kommunens virksomheder. Med hele syv til- og frakørsler til E20 er Korsør, Vemmelev og Slagelse godt hængt på det overordnede strategiske vejnet henover Sjælland. Slagelse Kommune er centralt placeret og har en god og nem tilgængelighed til det øvrige Danmark.

Region Sjælland har i hovedtræk ansvaret for de buslinjer, der forbinder regionens større byer, og Slagelse Kommune har ansvaret for den øvrige kollektive bustrafik enten alene, dette er ruter, som kun kører i Slagelse Kommune, eller i fællesskab med en tilgrænsende kommune hvori ruten også kører.

Slagelse har en bynær station med fjerntog og en stor buscentral, der servicerer kommunens byer og forbinder til Kalundborg og Næstved. Korsør har en station lidt uden for bymidten med nærhed til Storebæltsbroen, mens Skælskør har en buscentral i gåafstand til havnen og bymidten omkring Algade.

Udfordringer:

- Vi vil opleve en øget efterspørgsel på antallet af offentlige parkeringspladser centralt i byerne, særligt vil det være udpræget i Slagelse bymidte
- Hvordan får vi flere trafikanter til at vælge andre transportformer end personbilen
- Den trafikale infrastruktur bycentralt vil flere steder været udfordret i forhold til rummelighed/kapacitet i forhold til alle trafikantgrupper. Veje og gader i bymidterne kan ikke bare udvides pga. bebyggelser
- En god infrastruktur betyder også, at det er nemt at pendle ind og ud. Det vil sige, at det kan være udfordrende at tiltrække tilflyttere, når det er så nemt at komme til og fra
- Nedslidte veje og fortove
- Optimering af den kollektive trafik i forhold til efterspørgsel

Vision: Den kollektive trafik skal styrkes, og en mobilitetsplan skal bane vejen for en innovativ infrastruktur.

VELFÆRD

Status: Vi bliver flere borgere i Slagelse Kommune. Frem til 2033 vil alderssammensætningen i Slagelse Kommune ændre sig markant. Som resten af Danmark vokser andelen af borgere over 60. I absolutte tal betyder det en stigning i antallet af borgere over 60 år på 4.400 personer. Det betyder, at der er et øget behov for seniorvenlige boliger.

Befolkningsudviklingen er bestemt af udviklingen i fødselsbalancen (fødte minus døde) og udviklingen i flyttebalancen (tilflyttede minus fraflyttede). I Slagelse Kommune forventes der i hele prognoseperioden at være et fødselsunderskud og et flytteoverskud.

I Slagelse får vi børn lidt tidligere, og vi får også lidt flere end landsgennemsnittet. Det betyder, at vi har en yngre forældregruppe, der tidligere i deres liv får brug for en institutionsplads, vejledning og en børnevenlig bolig.

Udfordringer:

- Stigning i andelen af diagnosticerede voksne, unge og børn
- Stigning i andelen af børn og unge i udsatte positioner
- Misbrug, herunder stigning af unge med misbrug
- Høj andel af hjemløse, arbejdsløse og personer med psykisk lidelse/psykisk diagnoser
- Omstilling i forhold til ghettoaftale
- Pres på kapacitet i dagtilbud i Slagelse
- Flere ældre borgere der udfordrer aktivitets- og plejecentre
- Flere borgere på førtidspension

Vision: Skabe rammerne for, at den enkelte borger føler sig hjemme og godt tilpas uanset alder og ståsted i livet. Flere prøvehandling med fokus på at skabe bedre velfærd for borgerne.